

12 - 200 =

II.

ICONES SELECTAE

H Y M E N O M Y C E T U M

H U N G A R I Æ .

MAGYARORSZÁG

H Á R T Y A G O M B Á I N A K

V Á L O G A T O T T K É P E I .

(Ára 6 frt.)

MUNICIPAL

1911

FRONTIS PAGES

HYMNEM QM YCE TUM HUNGARIA

FRONTIS PAGES

OBSEVATORUM ET DELIBATORUM

FRONTIS PAGES

CAROLI KEPLER

II

FRONTIS PAGES

FRONTIS PAGES

FRONTIS PAGES

ICONES SELECTAE
HYMENOMYCETUM HUNGARIÆ

PER STEPHANUM SCHULZER ET CAROLUM KALCHBRENNER

OBSERVATORUM ET DELINEATORUM.

EDITAE

SUB AUSPICIIS ACADEMIAE SCIENTIARUM HUNGARICAE

CURA

CAROLI KALCHBRENNER,

ACADEMIAE MEMBRI.

II.

BUDAPESTINI,
TYPIS ATHENAEI.

1874.

N. R. A. 871583

XIX
5607-II

MAGYARORSZÁG

H Á R T Y A G O M B Á I N A K

VÁLOGATOTT KÉPEI.

SCHULZER ISTVÁN ÉS SAJÁT ÉSZLELETEI ÉS RAJZAI NYOMÁN

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA III. OSZTÁLYÁNAK MEGBIZÁSÁBÓL

KIDOLGOZTA

KALCHBRENNER KÁROLY,

AZ AKADÉMIA RENDES TAGJA.

II.

BUDAPEST,

NYOMATOTT AZ ATHENAEUM NYOMDÁJÁBAN.

1874.

MADRID

HARTY A. G. O. M. B. A. I. N. A. R.

VALGATA TOTI KERETI

A. M. B. A. I. N. A. R. O. M. B. A. I. N. A. R.

A. M. B. A. I. N. A. R. O. M. B. A. I. N. A. R.

III

IV

22. AGARICUS PLUTEUS DREPANOPHYLLUS. SCHULZER.

Mpt. p. 1075. Fig. 2. — Tab. XI. Fig. 3.

In terra humosa sparsim, per silvas frondosas, mixtas ad Nustár, Csrni gaj et Vinkovce Slavoniae. Sero autumnno.

Stipes e farcto mox cavus, fragilis, aequalis, ad basim subbulbosus, sursum in pileum haud dilatatus, e fibrillis tortuosis fibrosus, 1—1½" longus, 1—1½" crassus, albus, splendens. — Pileus parum carnosus, convexus, vix umbonatus, 1" latus, velutino-tomentosus, umbrinus. — Lamellae liberae, subdistantes, argillaceo-carneae, utrinque rotundatae, sed antrorsum latiores, 2—3" latae, acie subtiliter serratae. Caro pure alba. Sporae argillaceo-carneae, mediocres, late ovatae 0,006 m. m. longae, glabrae, diaphanae. Odor Raparum. Sapor haud ingratus, subdulcis.

Ab Ag. nano Prs. pileo haud rugoso et stipite cavo satis differt.

Televény földön szórványosan, Tótország vegyes lomb erdeiben, Nustár, Csrni gaj és Vinkovce mellett, késő ősszel.

Tönkje tömött, de hamar odvas, töredékeny, egyformán vastag, tövén hagymásan felduzzadt, csúcsán a kalapba nem szélesedő, kanyaru rostocskáktól rostos, 1—1½" hosszú, 1—1½" vastag, fehér, fénylő. — Kalapja vékonyhúsú, domboru, alig pupos, 1" széles, bársonyszerűen nemezes, umbrabarna. — Lemezkei szabadok, gyérecskék, agyagszin-testszíntűek, mind két végükön kerekítettek, de előlről szélesebbek, 2—3" szélesek, élükön finoman fűrészesek. Husa tiszta fehér. Sporái agyagszin-testszíntűek, közép nagyságúak, szélesen tojásdadok, 0,006 m. m. hosszúak, simák, áttetszők. Répaszagu. Ize nem kellemetlen, édeses.

Az Ag. nanustól nem-redős kalapja és odvas tönkje által eléggé különbözik.

23. AGARICUS ENTOLOMA NIGRO-CINNAMOMEUS. SCHULZER.

Mpt. p. 1168. — Tab. XI. Fig. 1.

In pascuis ad Petrovaradinum, sero autumnno.

Gregarius. Stipes mox cavus, saepe tortuosus, cylindricus, 1½—3" longus, 2—6" crassus, fibrillosus, griseo-fuscescens, intus concolor. — Pileus tenuiter carnosus, e convexo explanatus, circa umbonem depressus, margine vero elevatus, plerumque irregularis, repandus et saepe fissus, 2—4" latus, laevis, glaber, umbrino-nigrescens. Caro pilei magis fuscescens quam illa stipitis. — Lamellae primum adnexae, mox secedentes et tum postice rotundatae, distantes, 2—5" latae, antrorsum angustiores, rubello-cinnameae. — Odor farinae recentis. Sapor dulcidulus. Sporae amplae (0,008 m. m.) angulato-globosae, pulchre et saturate carneo-ferruginea.

Ob pileum glabrum, tenacem scissilem ad Nolanidas referendus et pone Ag. clypeatum L. collocandus, a quo potissimum coloribus valde obscuris differt.

Legelőkön, Pétervárad környékén késő ősszel.

Társasan nővő. — Tönkje hamar odvasodó, sokszor kanyaru, hengerded, 1½—3" hosszú, 3—6" vastag, rostos, kívül s belül szürkés barnás. — Kalapja vékony húsú, domboru-lapos, dudoros és dudora körül mélyen lenyomott, többnyire szabálytalan, ide s tova hajlott, sokszor hasgatott széllel, 2—4" széles, sima, csupasz, fekete-barna. Kalapjának husa sötétebb tönkje husánál. — Lemezkei a tönkhöz tapadtak, de tőle hamar elválók és akkor hátulról kerekítettek, gyérek, 2—5" szélesek, vöröses fahéjszínűek. — Szaga olyan mint a fris liszté. Ize édeskés. — Sporái nagyok, (0,008 m. m.) szegletes gömbölydedek, szép rozsdás-testszíntűek.

Sima, vékonyhúsú, könnyen elrepedő kalapja miatt a Nolanidák sorába való és az Ag. clypeatumhoz helyezendő, melytől leginkább nagyon sötét színe által tér el.

24. AGARICUS ENTOLOMA PLEBEJUS. KALCHBR.

Tab. XII. Fig. 1.

In pratis pascuisve, circa Olaszinum. Vernalis, sed etiam sero autumno lectus, in numerosis saepe gregibus.

Stipes carnosus-fibrosus, e farcto demum cavus, inaequalis, pro ratione curtus, uncialis, 2''' et ultra crassus, superficie fibroso striatus, ad basim pube albida obductus, e pallido griseove fuscidulus. — Pileus centro tantum carnosus, caeterum tenuis, uncialis et ultra, e convexo planus depressusve, margine inflexus, saepe lobatus, superficie inaequabili, rudi sed non definite squamosa aut fibrillosa, fuligineo-cinereus vel griseo-livescens. — Lamellae horizontaliter adnatae, leviter sinuatae, utrinque attenuatae, medio 2''' latae, subdistantes, firmae, cinerascentes, e sporis demum sordide rubentes.

Colores squalidi. Habitus quodammodo Ag. Trichol. terrei. Omnino e serie Entolomatum Leptonidearum et Ag. resuto Fries proximus, ab hoc stipite modo crassiore, haud polito et lamellis subdistantibus nec »fere liberis« recedens. In centenis exemplaribus vidi semperque constantem reperi.

Réteken és legelőkön, Szepes-Olaszi körül, tavaszkor, de néha késő ősszel is, sokszor nagy seregekben.

Tönkje húsos-rostocskás, tömött, utóljára odvas, egyenetlen, kurta, egy hüvelyknyi hosszú, 2''' vastag vagy vastagabb, felületén rostosan csikolt, tövén fehér-pelyhes, halványan szürkés barnás. — Kalapja csak közepén húsos, egyébiránt vékony, hüvelyknyi vagy szélesebb, domború-lapos vagy lenyomott, szélén behajlott, sokszor karéjos, felszínén egyenetlen, durva, de úgy hogy határozottan pikkelyesnek vagy rostosnak nem mondható, füstös-hamuszínű vagy szürkés. — Lemezkéi vizirányosan tönkhöz nőttek, könnyedén öblösek, mind két végükön keskenyülők, közepén 2''' szélesek, majdnem gyérek, nem puhák, hamuszínűek, a spórákból utóljára szennyesen pirosulók.

Színei szennyesek. — Külsőjénél fogva némileg az Ag. Trichol. terreus-hoz hasonlít. — A Leptonidea-szerű Entolomák közé való és a Fries-féle Ag. resutus-hoz közel álló, miután tőle csak vastagabb, nem csiszolt tönkje és majdnem gyéren álló, tönkhöz nőtt lemezke által tér el. — Száz meg száz példányokban leltem és mindig hűnek tapasztaltam magához.

25. AGARICUS CLITOPILUS CARNEO-ALBUS. WITHER.

Fries. Epicr. p. 150. — Schulzer. Mpt. 1065 et Suppl. II. n. 17. — Tab. XII. Fig. 2.

In silvis tam frondosis quam acerosis sed semper rarus. Per juga elatiora montium ad Olaszinum Scepusii (Kalchbr.), ad Balázsvölgy comitatus Sáros et in silva Retki gaj prope Vinkovce Slavoniae (Schulzer). Aug. Sept.

Gregarius et subcaespitosus. Stipes e farcto mox cavus, fragilis, flexuosus, inaequalis, 2—3'' longus, 2—4''' crassus, fibrose striatus, albus vel livescens, basi leviter modo floccosus. — Pileus subcarnosus, convexus vel subhemisphaericus, pro more leviter umbonatus, margine semper inflexus et demum centro depressus, 1—1½'' latus, laevis glaber, subhygrophanus, sublente sericellus, albidus vel alutaceo-livescens. siccitate obscurior, sericeo-nitens. — Lamellae adnato-decurrentes, subdistantes, 2—3''' latae, ex albo incarnatae. — Sporae angulato-globosae, subpentagonae, 0,007 m. m. longae, carneo-rubellae. Inodorus.

Hucdum alibi non pictus.

Lomberdőkben úgy mint fenyvesekben, de mindenütt csak ritkán. A szepes-olaszi hegység magaslatain (Kalchbr.), Balázsvágáson Sáros megyében és Retki gaj nevű erdőben Vinkovce mellett (Schulzer). Aug. Szept.

Seregesen vagy kissé pázsitosan nő. — Tönkje tömött, de csakhamar odvas, törékeny, kanyaru, egyenetlen, 2—3'' hosszú, 2—4''' vastag, rostosan rovátkolt, fehér vagy sáppadt, tövén csak kevésbé pelyhes. — Kalapja vékonyhúsú, domború vagy félgömbded, többnyire kissé dudoros, szélén mindig lekonyult és utóljára közepén benyomott 1—1½'' széles, sima, csupasz, nedvesnek látszó, fehéres vagy hullaszínű száradás által setétebb, selyemszerűen fénylő. — Lemezkéi a tönkhöz nőttek, kissé lefutók, majdnem gyérek, 2—3''' szélesek, fehér testszínűek. Sporái szegletes-gömbölydedek, 0,007 m. m. átméretűek, vereses-testszínűek. Szaga nincs.

Eddig nem volt lefestve.

26. AGARICUS LEPTONIA SOLSTITIALIS. FRIES.

Epicr. p. 152. Monogr. I. p. 286. — Tab. XII. Fig. 3.

In pratis humidis ad fluvium Hernadum formam genuinam, descriptioni Epicriseos optime respondentem legi, sed vero depingere neglexi.

In hac pileus carnosulus, plano-depressus, centro papillatus, uncialis, rugulosus, innato-fibrillosus, fuscus, — stipes fistulosus, glaber, fumosus, basi albo-floccosus; Lamellae emarginatae, latae, albae demum carnae.

Icon nostra fungum adumbrat in graminosis, subhumidis, ad marginem silvarum campestrium obvium, qui pileo angustiore, subcampanulato, et inconspicue tantum papillato a forma typica differt. — Lamellae nullatenus griseae, nec igitur fungus noster ad Ag. asprellum referendus. — Formis quibusdam Ag. lampropodis accedit quidem; at pileo subcampanulato, striato etc. differt.

Nedves réteken Szep.-Olaszi környékén, a Hernád mentében e fajt, Fries leírásának tökéletesen megfelelő alakban szedtem, de le nem rajzoltam.

Ennek kalapja husoskás, lapos-lenyomott, közepén bimbós, kissé ránczos, benőtt rostokkal, barna; tönkje csöves, sima, füstös, tövén fehér-pelyhes. Lemezkei kiszegélyezettek, szélesek, fehéres-testszíntűek.

Ábránk nyirkos, gyepes erdőszéleken lelt példányokat mutat, melyek keskenyebb, majdnem harangidomu kalapjuk és annak alig látható bimbója által térnek el kissé a szabályos alaktól. Lemezkei épen nem szürkék, tehát nem csatolható gombánk az Ag. asprellushoz. — Közeledik ugyan az Ag. lampropodushoz, de tőle harangidomu rostosan rovátkolt kalapja által tér el.

27. AGARICUS NOLANEA PICEUS KALCHBR.

Tab. XI. Fig. 2.

Ad Olaszinum, locis silvarum udis, graminosis, praesertim in viis cavis, derelictis et fossis per fonticulos irrigatis cespitate tectis. Frequentem et pulchre evolutum legi in viis silvaticis humosis, umbrosis ad pagum Helpa comitatus Gömör. Schulzer ad Balázsvölgy comitatus Sáros locis similibus, sub alnis reperit. Sept. Oct.

Solitarius vel gregarius. — Stipes subtenax, fistulosus, haud strictus, curtus, 1—2" longus, 1—2" crassus, subaequalis, in quibusdam vero e humore superabundanti nodose tumens, laevis, glabriusculus, piceus, subtiliter pruinosus. — Pileus regularis, carnosulus, vix hygrophanus, e conico campanulatove expansus, papillatus, exstrius, glaber, 1/2—1 1/2" latus, piceus, margine dilutior, siccitate umbrinus. Caro subconcolor, umbrinofuscescens. — Lamellae adscendentes, emarginato-adnatae, denticulo breviter decurrentes, subdistantes, ventricosae, 2" et ultra latae, primum pallidae demum carnae. — Odor, teste Schulzero, cucumeris vel plane piscium sed haud ingratus. — Sapor subnullus. Sporae ovatae, majusculae, 0,007 m. m. longae, carnae.

Coloribus ad Ag. nigripedem accedit, a quo tamen bene diversus. — Synon. Ag. Frauenfeldi Schulzer. Suppl. II. n. 76.

Szep. Olaszi táján, nedves talaju fenyvesekben, fűvek közt, főképen régen elhagyott erdei utakon és forrásos gyepel bevont árkokban. Legszebben kifejlődve Helpa mellett találtam, Gömörmegyében. Schulzer Balázsvölgyön Sárosmegyében, hasonló helyeken, de égerfák alatt. Sept. Okt.

Magános vagy sereges. — Tönkje jóformán szívós, csöves, kissé görbült, kurta 1—2" hosszú, 1—2" vastag, majdnem egyenletes, hanem némelykor — talán a bőséges nedv folytán — görcsösen feldagadt, sima, szurok-fekete, finoman deres. — Kalapja szabályos, kevéssé husos, majdnem nedvesnek látszó, kúp vagy harangidomulag kiterjedt, tetején bimbós, nem rovátkos, sima 1/2—1 1/2" széles, szurok-fekete, szélén halványabb, szárítás folytán umbrabarna. — Lemezkei felfelé irányzottak, kiszegélyeztetten tönkhöz nőttek, rövid fogacskával lefutók, majdnem gyérek, hasasok, 2" szélesek vagy szélesebbek, eleinte halványok, végtére testszíntűek. — Husa a kalappal és tönkkel majdnem hasonszerű. — Szaga — Schulzer szerint — ugorkaszertű vagy épen a haléhoz hasonló. Izetlen. — Sporái tojásdadok, nagyocskák, 0,007 m. m. hosszúk, testszíntűek.

Színénél fogva az Ag. nigripeshez közeledik, melytől különben nagyon elüt. — Hasonneve: Ag. Frauenfeldi Schulzer. Told. II. 76. sz.

28. AGARICUS PHOLIOTA COMOSUS. FRIES.

Epicr. p. 165. Monogr. I. p. 310. Kalchbr. Enum. II. n. 1072. Ag. magnus Schulzer. Mpt. p. 1253. f. 2. — Tab. XIII.

Ab auctore speciei in Fago repertus, apud nos truncos cariosos aut languescentes amentacearum, nominatim Populi, Salicis et Betulae colit, nonnunquam in arboribus adhuc stantibus ad octo pedum altiudinem supra solum ascendens. Ego in Hungaria boreali, ad pagum Zsegra Scepusii, in Populis obvium habui, per plures annos reducem, Schulzer in Hungaria australi ad Magnovaradinum, ad Kömlöd comitatus Tolna et ad Kamenitz prope Petrovaradinum pluries legit, — frequentem et pulcherrime evolutum praesentim in nemoribus insularum Danubii. Jul. Nov.

Fungus nobilis et insignis, durus, nonnunquam praegrans et vere giganteus, solitarius vel pauca individua basi juncta. — Stipes solidus, validus, curvato-adscendens, junior valde compactus, basi plerumque bulbosus, dein elongatus, subaequalis, 2—12'' longus, 4—12'' et ultra crassus, in bene evolutis, e velo, squamis squarrosis, albis dense vestitus basim versus ochraceus. Velum cortinaeforme floccoso — squamosum, album vel albidum, in fungo juvenili lamellas obtegens, disruptum veromargini pilei adhaerens, cum squamis pilei confluit, in stipite autem annulum incompletum, squarrosum, sat persistentem relinquit. — Pileus valde carnosus, e conico globosove convexus, nunc obtusus, nunc umbonatus, margine inflexus, demum planior, 3—5'' latus et — teste Schulzero — nonnunquam pedalis et ultra, subviscosus. In squamas laticas, imbricatas squarrosas lacerus, ex albido-argillacens vel fulvo-ochraceus. Squamae ex epidermide lacera pilei oriundae, per se pileo concolores aut parum obscuriores, sed, e velo, albo marginatae, demum deplanatae et disparentes. In fungo vetusto et sole adusto pilei color in luride-umbrinum mutatur et cute ejus tessellatim rupta, in rimis caro pallida conspicitur. — Caro compacta in centro pilei $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ '' crassa alba, ad stipitis basim fuscescens. — Lamellae adnatae haud confertae integerrimae, subdecurrentes vel in vetustis leviter emarginatae 6—10'' latae, ex albido cinereo-fusciscentes, demum umbrinae. — Odor subnullus vel leviter pungens. — Sapor aquosus. Sporae fusco ferrugineae, ovatae, glabrae.

Amicissimus Schulzer l. c. disputat quidem suum Ag. magnum pileo acute umbonato lacero et stipite squarroso insignem, quem tabulae nostrae fig. a, b, c, exhibent, non esse Ag. comosum Friesii; at vero ego ipse specimina fungi hujus in uno eodemque trunco pileo obtuso et umbonato, stipite fibrilloso et squamoso variare vidi; E. Fries vero, visis speciminibus exsiccatis iconibusque fungi nostri, hunc omnino suum Ag. comosum esse declaravit et gavisus est speciem hanc, per decursum dimidii fere seculi nemini

Ezen faj Fries által bükkön találtatott, nálunk pedig a barkások, nevezetesen nyár-, fűz- és nyirfa korhadó vagy sérült törzsökeit lakja. A még fennálló törzsön néha nyolcz lábnyi magasságban is tenyészik. — Magam északi Magyarhonban, Szepesmegyében, Zsegra közelében, nyárfákon több éven át szemléltem e gombát. Schulzer pedig déli Magyarhonban, Nagyvárad táján, Tolnamegyében Kömlöd mellett és Pétervárad környékén. Kamenitz körül többször találta és pedig leggyakrabban és legszebben kifejlődve a Dunaszigetek ligeteiben.

Ritka és jeles gomba, néha valóban óriási, kemény, magános vagy néhány egyén egy tővön. — Tönkjete, teli, erős, görbültből felegyenesedő, eleinte igen tömör, tövén többnyire hagymás, aztán hosszabbított, majdnem egyenlő, 2—12'' hosszú, 4—12'' vastag és vastagabb, jól kifejlett példányokon szétálló fehér pikkelyektől sűrűen fedett, töve felé sárgabarnás. — Takarója függönyös, pelyhes pikkelyes, fehéres, az ifjú gombán a lemezkéket befedő, későbbben szétrepedvén részleg, a kalapnak szélén függve marad és annak pikkelyeivel összefoly, a tönkön pedig egy tökélytelen foszlányos, elég tartós gyűrűt hagy hátra. — Kalapja igen húsos, kupos vagy gömbölyded-domboru, néha tompa, néha dudoru, szélén behajlott, utóljára lapuló, 3—5'' széles vagy néha — Schulzer tanubizonysága szerint — egy lábnyi és szélesebb, gyengén ragadós, széles fedelékes, szétálló pikkelyekre szakgatott, halvány agyagszínű vagy sárgavereses. Pikkelyei a kalapnak szakadó felhámából erednek és magukban véve a kalappal hasonszínűek vagy kissé sötétebbek, de a takarótól fehéren szegélyezettek, utóljára pedig lelapulnak és elenyésznek. A vénülő, napsütötte példányok színe sötétebb, szennyesbarnává válik és felhámjok szegletes táblákra reped úgy, hogy ezen repedésekben a halvány hus látható. — Husa tömör, a kalap közepén $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ '' vastag, fehér, a tönk alján barnás. — Lemezkéi a tönkhöz nőttek, majdnem lefutók vagy avuló példányokon gyengén kiszegélyezettek, nem sűrűk, épültek 6—10'' szélesek, fehéren vagy szürkésen barnulók, utóljára fekete-barnák. Szaga alig észrevehető, kissé csipős. Ize vizes. Sporái tojásdadok, simák, barnarozdszínűek.

Schulzer barátom azt vitatja, hogy az ő Ag. magnum-a, mely hegyes dudoru, szakgatott kalappal és szétálló pikkelyű tönkkel bír; (ábr. a, b, c) nem azonos a Fries Ag. comosus-ával; de én magam is észrevettem, hogy e gomba, ugyanazon törzsön, tompa vagy dudoros kalappal, rostos vagy pikkelyes tönkkel változik, Fries pedig, ki gombánk szárított példányait és hú rajzát látta, kijelenté, hogy

visam et hinc paene deperditam nunc in Hungaria detectam esse. — Verum quidem est diagnosim fungi hujus, in Monogr. l. c. datam quae ei stipitem non squamosum, squamas pilei superficiales, secedentes et staturam teneriorem vindicat, a descriptione nostra supra data haud parum recedere; sed mente teneamus, in hoc casu diagnosim Friesii ad exemplaria pauca, haud rite evoluta et ante multos annos semel tantum lecta paratam fuisse et ne miremur progeniem terrae calidioris notis quibusdam minoris momenti recedere a fungo ejusdem speciei sub coelo Smolandiae lecto!

az igenis az ő Ag. comosus-a és nagyon örvendett, hogy ezen majdnem félszázad óta nem látott, tehát félig meddig már elveszett faj, most Magyarországon felleletett. — Igaz ugyan, hogy leírásában (Monogr. i. h.) fajának pikkely nélküli tönköt, felületes, könnyen elváló pikkelyekkel fedett kalapot és vékonyabb termetet tulajdonít; de megjegyzem, hogy Fries leírása ez esetben csak néhány, nem eléggé kifejlett és több évtized előtt csak egyszer lelt példány nyomán készült és hogy nem épen csodálatos, ha a mi melegebb földünk szülöttje némileg eltér ugyanazon fajú gombától, mely egykor a távol Smoland ege alatt észleltetett.

29. AGARICUS PHOLIOTA TERRIGENUS. FRIES.

Monogr. I. p. 304. — Tab. XIV. Fig. I.

Circa Olaszinum Scepusii, subgregarius et sparsus in solo humoso Pinetorum, praesertim ad vias silvaticas et in vicinia truncorum, quibusdam annis frequens, in aliis prorsus deest. — Aug. Sept.

Noster fungus cum illo Friesii optime congruit, nec ei verrucae illae superficiales ad marginem pilei desunt, quae l. c. memorantur, modo stipes non semper aequalis sed in quibusdam subbulbosus vel saltem sursum attenuatus, cum pileo luridebadius, fere tabacinus, squamulis creberrimis, primo obscurioribus, demum concoloribus et in rite evolutis eximie squarrosis tectus. — Annulus superus et paene subapicalis, fibrilloso-tomentosus, sat persistens. Caro firma ex albedo lutescens, demum subconcolor. Lamellae olivaceo-ferrugineae, acie dilutiore floccoso-punctatae.

Haud raro occurrunt individua in quibus pileus cum stipite subnudus.

Si fungus noster, — ob differentias allatas, cum illo Friesii non prorsus idem, certe ei proxime affinis.

Szep.-Olaszi környékén, a fenyvesek televény földén, főleg erdei utak és rothadó fatörzsek közelében. Némely években igen gyakori, másokban teljesen hiányzik. Aug. Szept.

Gombánk Fries fájával mindenben jól egyezik és rajta ama felületes szömörcsök sem hiányzanak, melyek i. h. említvék; csak hogy tönkje nem mindig egyenletes, hanem igen sokszor hagymás vagy legalább felfelé vékonyuló, a kalappal egyetemben szennyes sárgabarna, majdnem dohányszínű, különben gazdagon meg van rakva sötétebb, később hasonszínű pikkelyekkel, melyek jól kiképzett példányokon szétállóak. — Gyűrűje felüli és majdnem csucsához közelített, rostos-nemezes, eléggé tartós. Húsa tömör, fehéres sárgabarna, későbbben a kalappal majdnem egyszínű. — Lemezkéi olajzöldes-rozsdaszínűek, élükön világosabbak, pelyhesen pontozottak.

Nem ritkán találkozunk oly példányokkal, melyeken a kalap és tönk majdnem meztelen.

Ha gombánk a felhozott különbségek miatt, Fries fájával nem azonos, legalább vele legközelebb rokonságban áll.

30. AGARICUS PHOLIOTA PUNCTULATUS. KALCHBR.

Tab. XIV. Fig. 2.

In solo humoso, graminoso, ad margines Pinetorum Olasziensium prope rivulum vallis Kundratka; unico saltem loco, sed ibi jam per plures annos repertus. Nunquam in truncis nascentem vidi, semper vero ramentis sub terra putrescentibus adhaeret. Sept. Oct.

In caespitulis densis crescens. — Stipes carnosofibrosus, faretus, aequalis vel ad basim bulbillosus,

A szep.-Olaszi fenyvesek gyepvel fedett szélein, televény földön, a Kundratka nevű völgy csermelye közelében, csak egy helyen; de ott majdnem minden évben. Szept. Októb.

Sűrű pázsitokban terem. — Tönkje rostos-husos, tömött, egyenletes vagy tövén kissé hagymás, 1—2'' hosszú, 2—3''' vastag, halvány, gyűrűje alatt pontforma, pelyhes pikkelyekkel fedett, felette

1—2'' longus, 2—3''' crassus, pallidus, squamulis fibrillosis punctiformibus ad annulum usque vestitus supra quem glaber. — Annulus superus vel potius subapicalis, tenuis, e fibrillis veli in zonam congestis conflatus, fugax. — Pileus vere carnosus at tenuis, convexus, obtusus, margine involutus et centro subdepressus, 1'' circiter latus, siccus, pallidus, cum tinctura levi lutescente aut fusciscente e velo subtilissime squamuloso-punctulatus, demum denudatus. — Caro tenuis, dilute fusciscentis, basim versus fulva. — Lamellae pro ratione latae, 2—3'', sinuato-adnatae, denticulo decurrentes, subconfertae, acie integerrimae, primum pallidae, demum diluteumbrinae. — Sporae fuscae.

Externa facie similitudinem quandam cum *Ag. ramentaceo* Bull. habet, a quo tamen sporis coloratis multum distat, cum *Ag. terrigeno* Fr. proxima affinitate junctus.

pedig meztelen. Gyűrűje felüli, vagy inkább a csúcs-hoz közeledő, vékony, tűnékeny, a takarónak rostocskáiból összeszövött. — Kalapja igazán husos, de még is vékony, domboru, tompa, begöngyölt karimával és kissé benyomott középpel, körül-belül egyhüvelyknyi széles, száraz, halvány, sárgás vagy barnás árnyéklattal, takarója maradványaiból igen finomul pontozott pikkelyes, utóljára meztelen. — Husa vékony, halvány barnás, tövén sárgabarna. — Lemezkei aránylagosan szélesek, 2—3'', öblösen tönkhöz nőttek, fogacskával lefutók, majdnem sűrűk, egészen épélűek, eleinte halványok, későbbben halvány umbrabarnák. — Sporái barnák.

Külsőleg az *Ag. ramentaceus*-hoz hasonlít, de színezett sporái által lényegesen különbözik tőle, az *Ag. terrigenus*-sal pedig legközelebb rokonságban áll.

31. AGARICUS HEBELOMA NUDIPES. FRIES.

Epicr. p. 181. Monogr. I. p. 332. — Tab. XIV. Fig. 3. 4.

In Pinetis ad Olaszinum bis terve lectus. Sept.

Species rara sed facie trivialis et notis potissimum negativis ab affinibus distincta. — Statura mediocris, cortina nulla, stipes non punctatus, pileus, ut *Hebelomatus* mos, alutaceus, sapor et odor subnullus. Nullibi hucdum pictus.

Schulzer (Suppl. II. n. 37) fungum describit et pingit, ab eo nomine *Ag. Stocseki* insignitum, quem huc pertinere crediderim. A forma enim typica modo lamellis parumper distantibus, stipite abbreviato, obconico et pilei colore saturatiore recedit. Hunc sistit Tabulae nostrae Fig. 4.

A szepes-olaszi fenyvesekben néhányszor leltem. Szept.

Igen ritka, de épen nem feltűnő és rokonaitól leginkább csak nemleges jellegek által, eltérő faj. — Termete közepszerű, függőnye nincsen, szaga és íze jelentéktelen, tönkje nem pontozott, kalapja halványbőrszínű mint a legtöbb *Hebeloma*-é. — Eddig lefestve még nem volt.

Schulzer (Told. II. 37 szám) *Ag. Stocseki* név alatt egy gombát ír és fest le, mely nézetem szerint ide tartozik. A mintafajtól t. i. csak gyéresebb lemezkéi, rövidebb, visszásan kupdad tönkje és kalapjának elevebb színe által különbözik. — Ezt táblánkon a 4. ábra mutatja.

32. AGARICUS FLAMMULA DECUSSATUS FR. * ILLUSTRIS, KALCHBR.

Epicr. p. 185. Monogr. I. p. 353. — Tab. XV. Fig. 1.

In silvis montanis Scepusii, ad truncos Pinuum et in vicinia eorum, sed etiam procul ab iis, locis udus, graminosis, ad terram, haud frequens. Octob.

Gregarius et subcaespitosus. — Stipes fibroso-carnosus, solidus, aequalis, flexuosus, 1—2'' longus, 3—5''' crassus, primum fibrillis squarrosis, rufo-fuscis, infra apicem in zonam annularem laceram, fugacem confluentibus vestitus, albidus, demum subnudus, fibrose striatus fusciscentis, supra zonam annularem glaber,

Hegyi erdőkben Szepes Olaszi táján, fenyő törzseken és azok közelében, de néhol távol tőlük is, nyirkos, gypes helyeken, a földön, nem gyakori. Októb.

Magános vagy kissé pázsitos. — Tönkje teli, rostos — husos, egyenletes, görbült, 1—2'' hosszú, 3—5''' vastag, eleinte szétálló, vörös-barna, csucsa alatt egy gyűrűs, tűnékeny övbe összefolyó rostokkal fedett, fehéres, későbbben majdnem csupas, rostosan rovátkolt, barnás, gyűrűs öve felett sima, fehér. Ka-

albus. — Pileus e convexo expansus vel depressus, in quibusdam gibbus et repandus, viscidus, in bene evolutis fibrillis innatis virgatus, 2—4'' latus, fulvobrunneus, marginem versus laetior badio-fulvus et fere aurantius, in margine ipso nonnunquam fragmentis veli albi conspersus. — Lamellae sinuato adnatae, leviter decurrentes, 2—3''' latae, subconfertae, pallidae, demum argillaceo-fuscescentes. Caro sat firma, albida, leviter fuscescens. Odor nauseosus. Sporae ochraceo ferrugineae.

Fungus noster colore valde laeto et statura ampliore a specie typica differt quidem sed tamen, ob notam characteristicam »fibrillae innatae, obscuriores, e centro radiantes huic, qua subspecies, subjungendus videtur.

lapja domborulag lapított vagy lenyomott, néha pupos és szélén ide s tova hajlott, enyves, benőtt rostocskáktól esikolt 2—4'' széles, sárga-barna, karimája felé elevenebb szinezetű, majdnem narancs-sárga és szélén nem ritkán fehér takarója töredékeivel behintett. — Lemezkéi öblösen tönkhöz nőttek, kevéssé lefutók, hasások 2—3''' szélesek, alig sűrűk, halványak, utóljára agyagszínű-barnásak. Szaga émelygős. Sporiái fakók.

Gombánk igen eleven színe és nagyobb termete miatt a mintafajtól eltér ugyan, de úgy látszik mégis, hogy főleg jellemző, benőtt, setétebb, sugárzó rostjai miatt, mint alfaj alája rendelendő.

33. AGARICUS FLAMMULA PARADOXUS. KALCHER.

Tab. XVI. Fig. 1.

In graminosis, muscosis, ad margines Pinetorum Hungariae borealis perraro; hucdum modo ad pagum Hámor comitatus Abauj et ad Helpa comit. Gömör, sub alpe Wapenicza parce lectus. Jul. Aug.

Solitarius vel sparsus. Stipes solidus statura varius, basi bulbosus vel attenuatus, fusiformis, subradicatus, 1½'' et ultra longus, 3—4''' crassus et in bulbosis crassior, adpresse fibrillosus, caeterum laevis et glaber, cute saepius in lacinias squarrose revolutas disrumpente, luteus, cum tinctura nonnunquam sordide purpurascente. Veli nulla indicia! — Pileus carnosus, compactus, in quibusdam subexcentricus, e convexo pulvinatove planus, vix depressus, in margine saepe lobatus sinuatusque 2—3'' latus, siccus, adpresse tomentosus, haud nitens, saturate rufo umbrinus vel tabacinus. — Lamellae vere decurrentes, distantes, alternae latiores, 1—3''' acie integrae, in fundo venoso-connexae et in quibusdam marginem versus poroso anastomosantes! e luteo aureae, pressae rubentes. — Caro mollis, succosa sordide alba, sub cute pilei rufidula, ad basim stipitis lutescens. — Sapor et odor subnullus. Sporae ovatae, oblongae, mediocres, luride ochraceae.

Ag. abrupto Fr. conformis quidem, sed lamellis vere decurrentibus, distantibus et pileo haud fulvo, nec glabro nec nitido abunde diversus. — Maxime me offendebant lamellae poroso anastomosantes in speciminibus primum mihi obviis, habitus Boletum chrysentheron Bull. in memoriam revocantibus, quales icon nostra monstrat, et dubius haesi quo referam; sed nuperius exemplaria quoque legi in quibus lamellae omnino normales aderant.

Gyepes, mohos talajon, a fenyvesek szélén, éjszaki Magyarhonban igen ritka. — Eddig csak Abauj vármegyében a kassai hámornál és Gömörmegyében Helpa mellett, a Wapenicza havas alján találtam néhány példányban. Jul. Aug.

Magános vagy társas. — Tönkje teli, változó termetű, töve felé hagymaszerű vagy vékonyuló, orsóforma, majdnem gyökérbe végződő, 1½'' hosszú vagy hosszabb, 3—4''' vastag és a hagymaidomuaknál még vastagabb, hozzánőtt rostokkal, egyébként sima és kopasz, sárga, néha biborbarna szinezettel. Felhámja sokszor felreped és akkor czafatjai a visszagyöngyölésre hajlandók. — Takarónak vagy gyűrűnek semmi nyoma. — Kalapja husos, tömör, néha középponton kívüli, domborulag lapos, alig benyomott, szélén sokszor karélyos vagy öblös, 2—3'' széles, száraz, hozzányomultan nemezes, nem fénylő, setét rőt-umbrabarna vagy dohányszínű. — Lemezkéi valóban lefutók, gyérek, felváltva szélesebbek, 1—3''' épülűek, aljukon ereszen összekötvék és néha a kalapnak széle felé likacsosan egybefutók! arany-sárgák, nyomás folytán veresedők. Husa puha, nedvteli, szennyesen fehér, a kalapnak felháma alatt rőt, a tönk tövén sárgás. — Se ize se szaga. — Sporiái hosszudadok, közép nagyságúak, szennyesen oker sárgák.

Az Ag. abruptus-al ugyan hasonidomu; hanem valóban lefutó, gyéren álló lemezkéi és kalapja által, mely se sárgabarna, se sima, se fénylő, eléggé különböző. Nagyon meg-hökkentem, midőn az először talált példányokon, melyeknek külseje a Bol. chrysentheronra emlékeztetett, a likacsosan egybefutó lemezkéket észleltem — minők az ábrán láthatók, s nem tudván hová helyezzem ezen gombát, azt »paradoxus«-nak neveztem; de legujabb időben oly példányokat is szedtem, melyek szabályszerű lemezkékkel bírtak.

34. AGARICUS NAUCORIA CENTUNCULUS. FRIES.

Epicr. p. 193. Monogr. I. p. 369. — Tab. XVII. Fig. 3.

In trunco prorsus putrido nemoris frondosi Stolcsek ad Olaszinum Scepusii. Octob.

Fungus noster a typo coloribus quadamtenus differt. Totus enim subconcolor, in udis fuligineo-umbrinus vel olivaceo fuscus, siccior e liventi flaventique cinereus. Stipes basi albo villosus, ceterum squamulis farinaceis-flaventi cinereis (nec albis) pulverulento velutinus. Pileus opacus, aquam resorbens, superficie pannosus. — Lamellae acie floccis flavo-cinereis dentatae. Omnino singularis et pulchella species!

Stolcsek nevű ligetben Szepes Olaszi közelében, egy egészen elkorhadt fatörzsön. Oct.

Ezen gomba színe által tér el némileg a mintafajtól, mert majdnem egészen egyszínű, nyirkos állapotban kormosan umbrabarna vagy olajzöld barna, szárazan pedig hullaszín vagy sárgás-hamuszínű. — Tönkje tövén fehér puhaszőrös, egyébiránt sárgás szürkés (nem pedig fehér) lisztes pikkelykéktől bársonyszerűen poros. Kalapja fény nélküli, vizet magába szívó, felületén posztószerű. Lemezkéi majdnem hasonlítanak, élükön sárgás szürkés pelyhecskéktől fogasok. Igen különös és szép faj!

35. AGARICUS (GALERA) RAVIDUS. FRIES.

Monogr. I. p. 389. — Tab. XIX. Fig. 1.

In aula domus meae, locis pinguibus, inter ramenta e lignis focalibus delapsa per plures annos. Sero autumnno.

Catervatim nascens. — Stipes fibrosus, fistulosus 1—1½" longus 1" crassus, aequalis, primum albus e velo floccoso fibrillosus et fere argenteo nitens, dein flavescens, farinoso-pulverulentus. Caro stipitis dilute fulvescens. — Pileus carnosomembranaceus, e hemisphaerico campanulatus, hygrophanus, ½—¾" latus, laevis, glaber, subviscidus ochraceus siccitate obscurior, fuscidulus, in limbo e laciniis membranaceis veli albi eleganter appendiculatus. — Lamellae subliberae, latae, ventricosae, distantes, pallidae, demum ochraceo-cinnamomeae.

In L. Quelet, Champign. du Jura et des Vosges p. 235. tab. 23. fig. 3. sub nomine: »Ag. vestitus Fries« exstat fungus, a nostro vix nisi pileo conico striato diversus, et sub nomine Ag. ravidus Fr. tab. 7. fig. 4. fungus alter, cum nostro aegre uniendus.

Lakom udvarában, szemetes földön, a tüzfáról lehullott ágacskák közt, már több éven át. Késő ősszel.

Seregesen növő. — Tönkje rostos, csöves, 1—1½" hosszú, 1" vastag, egyenletes, eleinte fehér fátyolától pelyhes, majdnem ezüst fényű, később sárgás, lisztes-poros. Tönkjének husa, halvány sárga. — Kalapja husos-hártyás, félgömbüleg harangidomu, nedvesnek látszó, ½—¾" széles sima csupasz, kissé ragadós, oker-sárga, száradás folytán sötétebb barnás, szélén fehér fátyola foszlányaitól szépen függelékes. — Lemezkéi majdnem szabadok, szélesek, hasasok, gyérek, halványok, utóljára okersárga-fahéjszínűek.

L. Quelet munkájában »Champign. du Jura et des Vosges. 235. l. 23. tábl. 3 ábr. egy gomba mutatattik be, Ag. vestitus (Fr.) név alatt, mely a mienktől csak kupos, rovátkolt kalapja által tér el, és egy második, Ag. ravidus név alatt, mely a mienkkel nem igen egyesíthető.

36. AGARICUS PSALLIOTA DULCIDULUS. SCHULZER.

Mpt. p. 987. f. 4. — Tab. XVII. Fig. 1.

Ad Magnovaradinum, sub Quercubus sociatim degens. Aug. Sept.

Stipes subsolidus, fragilis, basi incurvus et subbulbosus, 1—1½'' longus, 2—3''' crassus, glabriusculus, cum annulo membranaceo, medio, persistente, erecto pileo concolor. — Pileus margine excepto carnosus, e convexo planus, leviter gibbus, 1—2'' latus, glabriusculus, siccus, luride albus vel ochraceus, vertice subfuscus vel sordide violascens. — Lamellae liberae, antice latentes, 2''' latae, admodum confertae, juniores pallide griseae demum atrae. Caro alba, Odor svavis. Sapor dulcidulus.

Ag. gibberoso Fr. et Ag. subgibboso Fr. quadamtenus analogus; sed ob stipitem haud fistulosum, annulum persistentem, et lamellas atras cum his haud jugendus.

Nagyvárad mellett, tölgyek alatt, társasan. Aug. Szept.

Tönkje majdnem teli, törékeny, alján görbült és kissé hagymás, 1—2'' hosszú, 2—3''' vastag; sima és — középi, hártyás, maradó felálló gyűrűjével együtt a kalappal hasonszínű. — Kalapja — szélét kivéve — husos, domboruból lapos, kissé pupos, 1—2'' széles, sima, száraz, szennyesen fehér vagy pedig fakó, pupján barnás sőt néha szennyesen violaszínű. Lemezkéi szabadok, elől szélesbülők, 2''' szélesek, igen sűrűk, elébb halványan szürkék, utoljára koromfeketéek, Husa fehér. Szaga kellemes. Ize édeskés.

Sok tekintetben az Ag. gibberosus és subgibbosus-hoz hasonlít; de teli tönkje, maradandó gyűrűje és fekete lemezkéi miatt nehezen egyesíthető velök.

37. AGARICUS PSALLIOTA HAEMORRHODARIUS. SCHULZER.

Mpt. p. 1005. f. 1. — Tab. XVIII. Fig. 1.

Ad radices Quercuum putridarum, in silva Nyárad prope Mohács Hung. australis, binis nonnisi sibi insequentibus annis lectus, nec ulterius visus. Sept.

Solitarius vel subcaespitosus. — Stipes e farcto mox cavus, aequaliter attenuatus, basi vero solidus, bulbosus, 2—4'' longus, 4—6''' et ultra crassus, fibrillosus, junior in parte inferiori adpresse squamulosus, passim albido-fuscidulus, adultus laevis, farinaceo pruinosis vel glabrescens, albus. Velum universale laxe floccosum, canescens, fugacissimum, in pileo verruculas floccosas, cito disparentes relinquens. Annulus amplus, patens, persistens, albus, fusco marginatus. — Pileus carnosus, primum ovatus vel hemisphaericus, margine involutus, dein expansus, gibbus vel subdepressus, 2—4'' latus, squamis latis, adpressis, demum obsoletis tectus, cupreus vel saturate rufo-fuscus. — Lamellae subliberae, confertae, 2—3''' latae, roseo-carneae demum purpureo-umbrinae. — Caro recens fracta rufescit et contactu aëris cruoris fere colorem assumit, mox iterum pallescens. Etiam pileus stipesque tactu erentatur, sed nonnisi in individuis laete vegetantibus. Odor bonus, Sapor salsus.

Rothadó tölgyek gyökerein, a nyáradi erdőben, Mohács mellett, déli Magyarhonban. Csak két, egymásután következő éven át észleltetett, későbbben pedig nem vala található. Sept.

Magános vagy majdnem pázsitos. — Tönkje tömött, de majdan odvas, felfelé egyenlően vékonyuló, tövén pedig teli, hagymás, 2—4'' hosszú és 4—6''' vastag vagy vastagabb is, rostos, fiatal korában alantabbi részén hozzányomottan pikkelyes, helyenként fehérén barnás, kifejlődve sima, lisztesen deres vagy kopaszuló, fehér. Általános takarója lazán pelyhes, szürkés, igen mulékony, úgy hogy a kalapon csak néhány hamar elenyésző varacskat hagy hátra. — Gyűrűje tágas, nyílt, maradandó, fehér, barna szegélyzettel. — Kalapja husos, legelől tojásdad vagy félgömbű, karimáján begöngyölt, későbbben kiterjedt, pupos vagy lenyomott, 2—4'' széles, hozzányomott de hamar elenyésző pikkelyekkel fedett, rézszínű vagy rőtarna. — Lemezkéi majdnem szabadok, sűrűk, 2—3''' szélesek, rózsá-tesztinűek, utoljára bibor-umbrabarnák. — Husa, fris törésén rőtarna lesz és a levegőn majdnem véres színt ölt magára, de később ismét meghalványul. A kalap és tönk is véresszínű foltokat kap nyomás által, hanem csak buján tenyésző példányokon.

Rarus et insignis, e foedere Ag. Capitis Medusae et Ag. scobinacei. Sapore salso et verrucis pilei amanitas quasdam in memoriam revocat.

Ritka és jeles faj, az Ag. Caput Medusae és Ag. scobinaceus rokonságból, de ezekkel semmiképen nem azonosítható. Sós íze és varacsos kalapja némely amanitára emlékeztet.

38. AGARICUS STROPHARIA THRAUSTUS. SCHULZER.

Mpt. Suppl. II. n. 77. Tab. XV. Fig. 2.

Ad Balázsvölgy (slav. Blazsova dolina) comitatus Sáros Hung. superioris, locis humidis, graminosis, muscosis sub Alnis et Prunis spinosis. Sept. Oct.

Subgregarius, hygrophanus, et fors omnium hujus magnitudinis fungorum fragillimus. — Stipes fareto mox fistuloso-cavus, haud strictus, subaequalis vel deorsum leviter incrassatus, spithamaceus fere, sed vulgo ad medium usque muscis humoque immersus, ae apicem $1\frac{1}{2}$ — 2''' crassus, pulverulentus, albus, supra annulum glaber, dilutissime rufescens, infra annulum fulvescens, floccosus et praesertim in parte inter muscos abscondita fibrillis laxis piloso tomentosus. — Annulus medius, ad binas fere uncias ab apice remotus, angustus, primo patens dein flaccide pendulus, fugax. — Pileus carnosus at tenuis, e conico expansus, subviscidus, glaber, margine laevis, 1—2'' latus, cinnamomeo-aurantiacus. — Caro in pileo huic concolor, in stipite alba. Lamellae late adnatae, leviter emarginatae, distantes, subventricosae, ad 4''' usque latae, primum cinereo nigricantes, demum obscuriores, maculatae. Sporae oblongo ovatae, 0,015. m. m. longae, violaceo-nigricantes. Odor nullus. Sapor aquosus.

Species haec a Schulzero ad Paneolos relata meliore jure inter Stropharias viscipelles, stipite gracili vestito insignes militare potest, juxtaque Ag. squamosum Fr. Mon. 1: 414 inserenda erit.

Sárosmegyében, Balázsvölgyön, nyirkos, gyepes, mohos helyeken égerfák és kökény bokrok alatt. Sept. Oct.

Társasan növő, nedvesnek látszó és talán a hasonló nagyságu gombák közt a legtörékenyebb. — Tönkje tömött, de hamar odvasodó, esöves, nem merev, egyenletes s csak töve felé gyengén vastagodó, majdnem egyarasznyi hosszú, de alsó felében mohok közt és a korhanyban rejlő csucsán $1\frac{1}{2}$ — 2''' vastag, poros, fehér, a gyűrűn felül meztelen, igen gyengén vereses, a gyűrűtől lefelé pedig sárgabarnás, pelyhes és főképen azon részén, mely mohok közt rejlik, finom rostocskáktól szőrös-nemezes. — Gyűrűje középi, a csucstól majdnem két hüvelyknyire eltávolított, keskeny, eleinte elálló azután pongyolán lefüggő, hamar elenyésző. — Kalapja vékonyhusu, kupdadból kiterjedő, siklós, sima, karimáján nem csikolt, 1—2'' széles, fahéjszín-narancsszínű. — Kalapjának husa evvel egyszintű, a tönkben fehér. — Lemezkéi szélesen a tönkhöz nőttek, sekélyen kiszegélyezettek, gyérek, kissé hasasok, 4''' szélesek, eleinte fekete-szürkék, későbbben setétebb foltokkal ellátva. Sporái hosszudak tojásdadok, 0,015 m. m. hosszúak, violaszíntű-feketék. Szaga nincs. Íze vizes.

Ezen faj melyet Schulzer a Paneolusok-hoz számított, több joggal a siklós kalapu, karesu, szőrös tönkkel ellátott Strophariák között találja helyét, és pedig az Ag. squamosus (Fries). közelében.

39. AGARICUS STROPHARIA MAMILLATUS. SCHULZER.

Mpt. p. 1003. f. 1. — Tab. XVI. Fig. 2.

In fimo equino pascuorum Slavoniae valde raro. Octob. Novemb.

Catervatim nascens. — Stipes fistulosus, plerumque incurvus, subaequalis, 2—3'' et ultra longus, 2—5''' crassus, ex albido leviter fuscescens. Annulus fugax. — Pileus, centro carnosus excepto, membranaceus, primum hemisphaericus, margine inflexus, demum planior, vertice in pupillam conicam elevatus, laevis, glaber, viscidus, pallide

Tótország legelőin, lóganajon, ritka. Okt. Nov.

Társasan tenyésző. — Tönkje esöves, többnyire görbült, majdnem egyenletes, 2—3'' hosszú, 2—5''' vastag, fehér, barnás árnyéklattal. — Gyűrűje hamar elenyésző. — Kalapja, — kivéve husos középpontját — hártyszerű, eleinte félgömbű, szélén behajlott, későbbben kiterjedt, tetején kúpos bimbóval, sima, csupasz, siklós, halvány fakó, bimbóján pedig setétebb, sáfránsszínű.

ochraceus, in púpilla saturatior, croceus. — Lamellae arcuatae, postice rotundato-adnatae, subdistantes, 2—3''' latae, nigro-fuscae. Sporae ovatae, uno polo acutae, 0,015. m. m. longae, nigro-fuscae.

Schulzer ipse fatetur se in fungo hoc, semel lecto, veli aut annuli vestigia haud observasse; sed simul bene monet, etiam in Ag. Stroph. semiglobato annulum saepissime desiderari et praeterea speciem suam nascendi loco, viscositate pilei, magnitudine et forma sporarum, reliquis Strophariis ita accedere ut ab his avelli, interque Psilocybas intrudi vix possit.

— Lemezkéi ivalakuak, hátulról kerekítvék, a tönkhez nőttek, előlről keskenyülők, majdnem gyérek, fekete barnák. — Sporái tojásdadok, egy végen hegyesek, 0,015. m. m. hosszúk, fekete barnák.

Schulzer maga bevallja, hogy ezen gombán, melyet csak egyszer lelt, gyűrűt nem látott; de egyszersmind helyesen jegyzi meg, hogy az Ag. semiglobatuson is sokszor hiányzik a gyűrű. Azonkívül, lakhelyénél, kalapjának siklóságánál, sporáinak nagyságánál és alakjánál fogva, a többi ganajon termő Strophariákhoz oly közel álló faj, hogy azt tőlök elszakítani és tán a Psilocybak közé helyezni alig lehet.

40. AGARICUS STROPHARIA OBTURATUS. FRIES.

Epier. p. 219. Monogr. I. p. 412. Schulzer. p. 1009. f. 2. — Tab. XVII. Fig. 2.

Inter tenuia gramina ad aggeres pratorum et silvarum argillosas, in Hungaria boreali, prope Olaszinum (Kalchbr.) austrum versus, in comitatu Baranya, ad Szabar et Nyárad (Schulzer). Serotinus.

Stipes firmus, faretus, brevis, 1—1½'' longus, 2—3''' crassus, deorsum attenuatus, laevis, albus. — Pileus carnosus, e convexo planus, obtusus, obsolete viscidus, vulgo siccus, flavus aut argillaceus. Caro compacta, candida. — Lamellae adnatae, absque dente decurrente, confertae, planae, ex violaceo-griseo-umbrinae.

Statura curta, carne compacta inter affines facilis distinctu! — Apud nos formae nonnisi minores leguntur, quales tabula nostra exhibet.

Agyagos, gyepes partokon és erdőszéleken, felső Magyarországban, Olaszi körül (Kalchbr.); dél felé pedig Baranyamegyében, Szabar és Nyárad környékén (Schulzer). Késő ősszel.

Tönkje erős, tömött, kurta. 1—1½'' hosszú, 2—3''' vastag, lefelé vékonyuló, sima, fehér. Gyűrűje felüli, lehajlott, fehér. — Kalapja husos, domboruból lapos, tompa, csak kevésé siklós vagy egészen száraz, sárga vagy agyagszinű. Husa tömör, tisztafehér. Lemezkéi tönkhöz nőttek, lefutó fogaeska nélkül, sűrűek, laposak, viola-hamuszinű umbrabarnák.

Kurta termete és tömör husa által könnyen felismerhető rokonai között. Nálunk csak kisebb termetű alakjai észleltettek, minőket ábránk is mutat.

41. AGARICUS PSATHYRA HELOBIUS. KALCHBR.

Tab. XVII. Fig. 4.

Ad Olaszinum Scepusii, in silva Szucha, in scrobe fonticulo irrigata et surculis Cardamines amarae repleta. Septemb.

Gregarius. Stipes fistulosus, fragilis, gracilis, 5—8'' longus, 1—1½''' crassus, aequalis, undulato-flexuosus, pileo parum dilutior umbrino rufescens, floccis laxis, albidis, cito dispersis adspersus, siccus expallens. — Pileus tenuis, vix carnosus, hygrophanus, e campanulato mox planus vel depressus, leviter umbonatus, marginem patentem versus jugo elevato, concentrico notatus et ipso margine striatus, insuper vero totus ra-

Szepes-Olaszi mellett, Szucha nevű erdőben, egy iszapos pocsolyában, sűrűen tenyésző keserű kakuk foszlár közt. Szeptemb.

Társas. — Tönkje csöves, törékeny, karsu. 5—8'' hosszú, 1—1½''' vastag, egyenletes, hullámosan kanyaru, kalapjánál halványabb, umbrabarna-rőt, laza, fehéres, hamar elenyésző pelyhekkal behintett, száradás által halványabb. Kalapja vékony, alighusos, nedvesnek látszó, harangidomuból lapos vagy benyomott, kissé dudoros, széle felé egy domborodó egyközű övvel ellátott, lapos szélén rovatolt, és azon

diatim rugosus, udus, fuligineo-umbrinus, siccando expallens, argillaceus vel subrufescens. — Caro aquosa rufidula. Lamellae rotundato adnatae, ventricosae, subconfertae, fuligineae. Sporae nigrae(?). Sapor odorque subnullus.

Sporae, in fundo albo, omnino nigrae mihi videbantur, hincque fungum nostrum ad *Psathyrellas* referre debuissem, ni ab his habitu toto et stipite vestito nimium abhorreret. Tam multa vero cum *Ag. Psathyra fibrilloso* *Prs. communia* habet, ut juxta hunc collocandus videatur.

kivül egész felületén sugárzóan ránczos, koromosan umbrabarna, száradás által halványabb, agyag színű vagy rőt. — Husa vizes, vereses. — Lemezkei kereken a tönkhöz nőttek, hasasok, kissé sűrűk, füstösen feketéllők. Sporái feketék (?). Ize és szaga jelentéktelen.

Sporái fehér papíron feketéknek látszottak s eunélfogva a *Psathyrellák* közé lett volna felveendő gombánk — ha azoktól egész külseje s főleg ruházott tönkje által annyira el nem térne. Ellenben oly sok jelleggel van összhangzásban az *Ag. Psathyra fibrillosus*-al, hogy őt a mellé sorozandónak vélem.

42. BOLBITIUS VITELLINUS. FRIES.

Epicr. p. 245. *Monogr. I.* p. 470. — *Tab. XIX.* Fig. 1.

In fimo pascuorum equino, prope Olaszinum. Octobr.

Stipes tortuosus, pileus valde viscidus, vitellinus, in disco gelatinoso-verruculo saturator, fulvescens. Sporae omnino rufo-fuscae.

Sporarum igitur colore vigendique tempore a specie *Friesii* differt, ceteris vero notis descriptioni l. c. optime respondet.

Legelőkön, lóganajon, Szepes-Olaszi mellett. Okt.

Tönkje tekert, kalapja igen síklós, tojássárga tetején kocsonyásan szömöröcsös. Sporái határozottan rőt barnák.

Tehát sporái színezete és tenyészetének ideje által elűt a *Friesféle* fajtól; de minden más jellegében egészen megfelelő az illető leírásnak.

43. CORTINARIUS PHLEGMACIUM ATROVIRENS. KALCHBERG.

Tab. XIX. Fig. 2.

In pinetis montanis Carpatorum Scepusii, locis umbrosis, muscosis, roridis, passim frequens. Sero autumnno.

Stipes solidus, firmus, aequalis, 2'' et ultra longus, 6—8''' , crassus bulbo valido, unciali, subturbinato, marginato exceptus, fibrillosus, luteus. — Pileus compactus, convexus, obtusus, 3—4'' latus, pelliculoso viscosus, unicolor, atro vel olivaceo-viridis. — Caro tam stipitis quam pilei unicolor, flavovirens, demum obscurior. — Lamellae adnatae, latae, confertae, e sulfureo virentes, demum cinnamomeae. — Mycelium sulfureum.

E vicinia *Cortinarii elegantioris* et *C. orichalcei*. A posteriore vix nisi pileo valde obscure colorato, in disco laevi (nec squamuloso maculato) et mycelio differt.

Szepesben, a Kárpátok fenyveseiben, mohos árnyas helyeken, néha gyakori. Késő őszszel.

Tönkje teli, erős egyenletes, 2'' hosszú vagy hosszabb, 6—8''' vastag, egy széles, visszásan kupos, szegélyezett hagymából emelkedő, rostos, sárga. Kalapja tömör, domboru, tompa, 3—4'' széles, enyves hámmal ellátott, egyszínű, feketezöld vagy barnaolajzöld. — Husa kalapjában s tönkjében egyszínű, sárga-zöldes, avulás folytán setétebb. — Lemezkei a tönkhöz nőttek, szélesek, sűrűk, sárgazöldek; későbbben fahéjszínűek. — Alfonalzata kénkő-sárga.

A *Cort. elegantior* és *Cort. orichalceus* szomszédságából való. Az utóbbtól csak igen sötétszínű, közepén sima — nem pedig pikkelyes — kalapja és alfonalzatának színe által különbözik.

INOCYBE. FRIES.

Naturalissimam hanc gregem, inter Derminos haud bene intrusam E. Fries Monogr. II. p. 346 in Suppl. a genuinis agaricis separat et svadet ut omnes ejus species simpliciter Inocybas dicamus.

Characterem hujus novi, pone Cortinarios inserendi generis sporae scabrae praebent et velum universale cum cuticula pilei contiguum et simile.

Ezen igen természetes csoportot, mely eddig helytelenül a Derminusok között szerepelt, Fries Illés (Monogr. II. 346. l.) elválasztja az igazi Galóczáktól és azt javasolja, hogy minden fajai egyszerűen Inocybáknak neveztesse el.

Ezen új nem a Cortinariusok mögé sorozandó. Főjellegét az érdes sporákban és abban találjuk, hogy egytetemes fátyola a kalapnak felhámához van tapadva és vele hasonló természetű.

44. INOCYBE BONGARDII. WEINM.

Fries Epicr. p. 175. Monogr. I. p. 340. — Tab. XX. Fig. 1.

In pinetis tam montanis quam subcampestribus, haud rarus sed sporadicus et non omni anno. Aug. Octb.

In caespitulis crescens. Odor gratus; exacte Pyrorum.—Stipes solidus, firmulus, 2—3'' longus, 2''' crassus, aequalis et basi bulbillosus, rarius ventricosus et ad 3—4''' incrassatus, e pallido rufescens, deorsum rubellus, apice albo pulverulentus. Cortina nulla. — Pileus carnosus, campanulatus, obtusus, 1—2'' latus, disco squamosus, marginem versus lacero-fibrillosus, at non rimosus, castaneus vel rubello-fuscus, siccus depallens. — Caro tenuis rubella. — Lamellae adnexae, 2—3''' latae, minus confertae, e pallide rubello cinnamomeae.

Ugy hegyi mint mezősi fenyvesekben, nem igen ritka, hanem nagyon szétszórva és nem minden évben található. Aug. Okt.

Kis pázsitokban. — Tönkje teli, tömör, 2—3'' hosszú, 2''' vastag, egyenletes, tövén hagymáskás, ritkább esetekben hasas és 4—5''' vastag, halványból rótt, csucsán fehér-poros.—Függőnye nincs.—Kalapja husos, harangdomu, tompa, 1—2'' széles, pikkelyes, széle felé rostosan szétszakgatott, de nem hasadott, gesztenyebarna vagy barna-vörhenyes, szárazon színevesztő. Husa vékony vereses. Lemezkéi a tönkhöz csatolva, 2—4''' szélesek, nem igen sűrűek, halványan fahéjszíntek némi veres árnyéklattal. Szaga igen kellemes, körteszerű.

45. INOCYBE HIULCA. FRIES.

Epicr. p. 175. Monogr. I. p. 344. — Tab. XX. Fig. 2.

In silvis montosis ad Olaszinum, locis mucosis, herbosis, sub umbra Pinuum altarum, suis locis frequens et quotannis fideliter rediens. Jul. Sept.

Gregarius et sparsus.—Stipes farctus, firmulus, 2—3'' longus, 2—3''' crassus, subaequalis vel basi bulbillosus, subflexus, adpresse fibrillosus, apice farinosus, sed mox cum carne ex albo rubellus. — Pileus leviter carnosus, primum e conico campanulatus, dein expansus, umbone carnosiore prominente, demum margine reflexus et plerumque inciso-lobatus, 1—2'' latus, adpresse fibrillosus, subtiliter rimosus, primum pure albus,

Hegyi erdőben Szepes Olaszi mellett, fűves mohos helyeken, magas fenyők árnyékában, némely helyen elég gyakori és majdnem minden esztendőben található. Jul. Szept.

Csoportos vagy elszórt. — Tönkje tömött, 2—3'' hosszú, majdnem egyenletes vagy alján hagymáskás, néha kanyarodott, hozzá tapadt rostrocskával, csucsán lisztes fehér, hanem későbbben husával együtt fehérből vörössé. — Kalapja kissé husos, eleinte kupdadból harangidomu, későbbben kiterült, kiálló husos dudorral, utóljára felhajlott s többnyire lebenyekbe hasadó karimával, 1—2'' széles, rostrocskás, finomul hasadékos,

sed mox sub influxu lucis amoene carneo-rubellus et demum fuscescens, immo olivascens. — Lamellae subliberae, stria in stipite decurrentes, 2''' latae, subdistantes, demum planae, rigidulae, albo-carneae, adultae fuscidulae. Odor debilis, gratus.

Fungus juvenilis omnino albus est; sed post breve temporis spatium colorem mutat, et tum descriptioni l. c. plene respondet.

eleinte fehér, de a világosság behatása által, testszinű s utóljára barna söt olajzöld. — Lemezkéi majd szabadok, egy rövid vonallal a tönkön lefutók, 2'' szélesek, kissé gyérek, végtére laposak, merevek, fehér testszinűek, idővel barnások. — Szaga gyenge, de kellemes.

A fiatal gomba tiszta fehér, de rövid idő alatt változtatja színét és akkor jól megfelel az illető leírásnak.

46. INOCYBE TRICHOLOMA. (ALB. et SCHW.)

Fries Epier. p. 184. Monogr. I. p. 350. — Tab. XX. Fig. 3.

In collibus piniferis ad Olaszinum ante plures annos sat frequentem habui; sed serius non reperi. Octob. Nov.

Stipes farctus, tenuis, 1—3'' longus, 1—2''' crassus, sursum leviter attenuatus, albidus, apice fibroso-squamosus. — Pileus leviter carnosus, orbicularis, planiusculus, centro depressus, 1'' et ultra latus, obsolete fibrillosus, margine-vero pilis patulis, fimbriatus, udus viscidus, siccus nitens, albus. — Caro tenuis, alba. Lamellae subdecurrentes, tenues, vix lineam latae, confertae, primum pallidae, dein argillaceo-fusciscentes. (Fr. Monogr. I. c.)

Ob lamellas decurrentes species haec primitus ad *Flammulas* relata fuit; sed plene adsentior opinioni Friesii, qui eam, una cum *Ag. strigicipite*, inter *Inocybas* meliori loco esse putat.

Fenyő erdővel fedett dombokon, Szepes-Olaszi körül, azelőtt gyakran leltem, de az utolsó években hiába kerestem. Késő ősszel.

Tönkje tömött, vékony, 1—3'' hosszú 1—2''' vastag, felfelé könnyedén vékonyuló, fehér, csúcsa felé rostoskás-pikkelykés. — Kalapja husos, kerekded, közepén kissé benyomott, 1'' széles, de szélesebb is, alig észrevehetőleg rostoskás. Karimáján pedig elálló, puha szőrtől rojtos, nedves állapotban enyves, szárazban fénylő, fehér. Husa vékony, fehér. Lemezkéi majdnem lefutók, vékonyak, alig egy vonalnyi szélesek, sűrűk, eleinte halványok, későbbben agyagszinű-barnások. (Fr. Mon. I. h.)

Lefutó lemezkéi miatt ezelőtt a *Flammulák*hoz számítottatott; de osztom Fries véleményét, hogy e faj úgy mint az *Ag. strigiceps* is, inkább az *Inocybák* közt van helyén.

47. HYGROPHORUS ERUBESCENS. FRIES.

Epier. p. 322. Monogr. II p. 124. — Tab. XVIII. Fig. 2.

In pinetis circa Carpatos centrales, copiose. Aug. Octob.

Iconem speciei hujus optime cognitae et in Mus. acad. Holmiensis depictae in tabulis nostris eo saltem scopo communicandam putavi, ut cum icone varietatis insequentis comparari possit.

A Tatra körüli fenyvesekben, igen gyakori. Aug. Okt.

Ezen igen ismeretes faj a stockholmi akadémia múzeumában ugyan már le van festve, de ábráját e helyen mégis közlendőnek véltem, azon ezelből, hogy azt a következő válfaja ábrájával összehasonlítani lehessen.

48. HYGROPHORUS ERUBESCENS * CAPREOLARIUS. KALCHBR.

Tab. XVIII. Fig. 3.

In pinetis umbrosis prope Olaszinum, paucis locis, sed ibi copiose. Sept. Oct.

Gregarius et subcaespitosus, passim in circulos dispositus, totus purpurascens-rufus, colore lamellarum obscuro, in Hygrophoris insolito valde memorabilis! — Stipes solidus, elasticus, subaequalis vel deorsum incrassatus, curvato adscendens, 1—3'' longus, 3—6''' crassus, pileo vix pallidior, fibrillis obscurioribus, purpureo-umbrinis striatus reticulatusve, circa apicem squamulosus. — Pileus carnosus, difformis, e convexo planus, obtusus vel gibbus, centro saepe depressus, 1—4'' latus, subviscidus sed mox siccus, fibrillis innatis obscurioribus virgatus et in centro squamuloso punctatus, purpureo-rufus. — Caro rubescens, pileo parum dilutior. — Lamellae adnatae decurrentes, utrinque attenuatae, medio 2''' latae, rigidae, distantes, venoso-connexae et parce anastomosantes, ternatae, purpurascens cum tinctura levi cinnomomea. Sapor et odor sabnullus. Sporae e globoso ovatae majusculae, pellucidae, albae.

Fungum hunc primo in paucis modo speciminibus lectum, praesertim ob lamellas cum carne obscure rubentes, pro distincta specie habui; at vero ultimis annis, ubi mihi frequenter obvius erat, observabam eum potissimum in vicinia Hygrophori erubescens crescere, huicque, neglecto colore, apprime conformem esse. Singulare autem, formas has colore obscuro insignes in familiis discretis e 5—15 individuis constantibus provenire, nec ullos transitus monstrare ad greges vicinas, colorem typicum gerentes, quod in me suspicionem movebat hanc coloris mutationem fors e statu quodam morboso derivandam esse. Sed habitus individuum observatorum eximie robustus, sibi que semper constans, opinioni huic parum favebat, hincque in iis varietatem insignem Hygrophori erubescens videre debui.

Árnyas fenyvesekben, Szepes-Olaszi környékén, kevés helyen, de ott elég gyakori. Szept. Okt.

Csoportosan vagy kissé pázsitosan nő, sokszor körben álló, egészen vörhenyes, főképen nevezetes lemezkéinek setétes színe által, mely Hygrophorusoknál szokatlan — Tönkje teli, ruganyos, egyenletes vagy lefelé vastagabb, görbén felálló 1—3'' hosszú, 3—6''' vastag, alig halványabb kalapjánál, setétebb bársonybarna rostocskáktól csikolt vagy hálózott, csúcsa körül pikkelykés. — Kalapja husos, változó alaku, domborúból lapos, tompa vagy pupos, sokszor középpontján lenyomott, 1—4'' széles, kevéssé enyves de hamar száradó, benőtt setétebb rostocskáktól vesszős, és középpontján pontozottan pikkelyes, barna-vörhenyes. — Husa vereses, a kalapnál kissé halványabb. — Lemezkéi a tönkhöz nőttek és lefutók, kétoldalt keskenyülők, közepén 2''' szélesek, merevek, gyérek, ereszen összekötve és néha összefutók, hármások, veresek, némi fahéjszínű árnyalattal. — Se ize se szaga. — Sporiái gömbölyded-tojásdadok, nagyobbacskák, átlátszók, fehérek.

Mikor e gombát először és pedig csak kevés példányban találtam, új fajnak tartottam setét vörhenyes lemezkéi és husa miatt; de az utóbbi években gyakran találkoztam vele, észrevettem, hogy leginkább a Hygrophorus erubescens közelében szokott teremni és hogy — színétől eltekintve — legtöbb jellegeiben vele azonos. — Igen különös az, hogy a setétszínű alakok elszigetelt, 5—15 egyénből álló családokba szoktak csoportosulni és a szomszédságban tenyésző szabályos színű példányokhoz átmenetet nem mutatnak; minélfogva gyanítani lehetne, hogy e színváltozat talán valami beteges állapotnak következménye; de az észlelt példányok ép és izmos alkata épen nem kedvez e véleménynek, s ezért kénytelen valék gombánkat a Hygr. erubescens jeles válfajának tekinteni.

49. HYGROPHORUS LUCORUM. KALCHBR.

Tab. XIX. Fig. 3.

Per juga elata montium prope Olaszinum Scepusii, locis graminosis subapricis, praesertim sub Laricibus juvenilibus et ad silvarum margines ericetosas. Non omni anno et paucis modo locis obvius, sed ubi nascitur, ingenti plerumque copia adest. Szept. Okt.

A Szepes Olaszi hegység magaslatain, gyepes, mohos talajon, ligetekben, főképen serdülő, gyéren álló vörös fenyők alatt és kavicsos, sovány fűvel fedett erdőszéleken. Nem minden évben és csak kevés helyen terem, de a hol jelen van, ott nagy mennyiségben szokott nőni. Szept. Okt.

Perelegans! — Stipes farctus, fragilis, aequalis vel deorsum incrassatus et basi subbulbillosus, gracilis, haud strictus, 2—3'' longus, 2''' crassus, e velo albo adglutinato-floccosus aut denudatus, (nec cingulatus, nec verrucoloso-exasperatus) pileo concolor albidus aut dilute citrinus. — Pileus disco carnosus, in ambitu tenuis, e convexo planus depressusve, subumbonatus, viscidus, 1'' latus, laevis, glaber vel e velo adglutinato floccosus, albidus et praesertim in centro laete citrinus, aetate totus unicolor, flavescens. — Lamellae adnato-decurrentes, utrinque attenuatae, subdistantes 1—2''' latae, pallidae aut citrinae, acie alba. Caro sub cuticula pilei citrina, in stipite alba. Sapor odorque subnullus.

In centenis per me lectis speciminibus stipitem deorsum attenuatum et sursum punctis innatis scabrum nunquam observavi; hinc et ob colorem purum, fungum nostrum ad *Hygrophorum melizeum* referre non potui. — Proxima ejus affinitas cum *Hygr. aureo* Arrh. et *Hygr. hypothejo*.

Seregesen növő, csinos, tisztaszínű faj. — Tönkje tömört, törékeny, egyenletes vagy töve felé kissé vastagodó és hagymácskába végződő, karesu, gyakran kanyarodott, 2—3'' hosszú, 2''' vastag, siklós, csupasz, vagy pelyhes, az oda tapadt fehér fátyolfoszalányaitól, — de se nem gyűrűs vagy öves, se nem pontozottan érdes, — a kalappal hasonszínű fehér vagy citrom-sárgás. — Kalapja husos, de szélén vékony, domboruból lapos vagy lenyomott, kissé dudoros, siklós, 1'' széles, sima, csupasz vagy fátyolától odatapadt pelyhekkkel ellátott, fehér de közepén tisztán citrom-sárga, később pedig egészen megsárgul. — Lemezkéi a tönkhöz nőttek és lefutók, mind két végükön keskenyülők, majdnem gyérek, 1—2''' szélesek, halványak vagy citrom-sárgák, fehér éllel. Husa a kalap háma-alatt sárgás, a tönkben fehér. Szaga és íze jelentéktelen.

Azon száz meg száz példányokon, melyeket eddig vizsgáltam, nem láttam lefelé vékonyuló, fölfelé pontozottan érdes tönköt, s ennek folytán, — de tiszta, eleven színe miatt is, nem számítható gombánk a *Hygrophorum melizeum*-hoz. Legközelebb rokona a *Hygr. aureus* Arrh. és *Hygr. hypothejus*.

50. HYGROPHORUS TEPHROLEUCUS. PRS.

Fr. Epicr. p. 325. Monogr. II. p. 130. Tab. XVII. Fig. 5.

In pinetis montanis Scepusii raro. Octob.

Figurae nostrae adumbrant specimen pusillum quidem, sed characteres speciei optime monstrantem. Stipes enim in fungo depicto, apice laevi excepto, cinereus, fibrillis squamulosis, nigricantibus exasperatus, basi fusiformi-attenuatus. Pileus viscidus, squamulosus, cinereus. Lamellae candidae. — Marginem pilei striatum in nostris non observavi, nec formae majores mihi unquam obviae erant.

Huedum nullibi depictus.

Szepesben, hegyi fenyvesekben ritkán. Októb.

Rajzunk ugyan csak törpe példányokat ábrázol, de azokon igen jól láthatók a faj jellegei. Tönkje t. i. sima csúcsát kivéve, szürke, feketéllő rostos pikkelykétől érdes, tövén pedig orsószerűen vékonyodik. — Kalapja siklós, pikkelykés, szürke. A lemezkék tiszta fehérek. Szélén rovatolt kalapot nem láttam az itteni gombán és nagyobb természetű példányokkal eddig nem találkoztam.

Még nem volt másutt lefestve.

Kalchbrenner et Schulzer del

Kőre rajzolva s nyomva Bécsben Hartinger Ant. és fia cs. k. udv. chromolithografiai intézetében

1 AG. (ENTOLOMA) NIGRO CINNAMOMENS SCHULZER.

2 AG (NOLANEA) PICEUS KALCHBR.

3 AG. (PLUTEUS) DREPANOPHYLIUS SCHULZER.

A. M. Tud. Akad. Math. Termész. és Orv. Oszt. Kiadványa

Kalchbrenner et Schulzer del.

Kőre rajzolta s nyomva Bécsben Hartinger Ant. és fia cs. k. udv. chromolithographiai műhelyében.

- 1 AGARICUS (ENTOLOMA) PLEBEJUS KALCHBR.
- 2 AG (CLITOPILUS) CARNEO ALBUS WITHER.
- 3 AG (LEPTONIA) SOLSTITIALIS FRIES.

Kalchbrenner et Schulzer del.

Kőre rajzolva a nyomva Bécsben Hartinger Ant. és fia ca. k. udv. chromolithografiai intézetében.

AGARICUS (PHOLIOTA) COMOSUS FRIES.

Kalchbrenner del.

Köre rajzolta s nyomva Bécsben Hartinger Ant. és fia cs. k. udv. chromolithografiai intézetében

1 AGARICUS (PHOLIOTA) TERRIGENUS FRIES.
 2 AG (PHOLIOTA) PUNZIULATUS KALCHBR. 3 AG (HEBELOMA) NUDIPES FRIES.

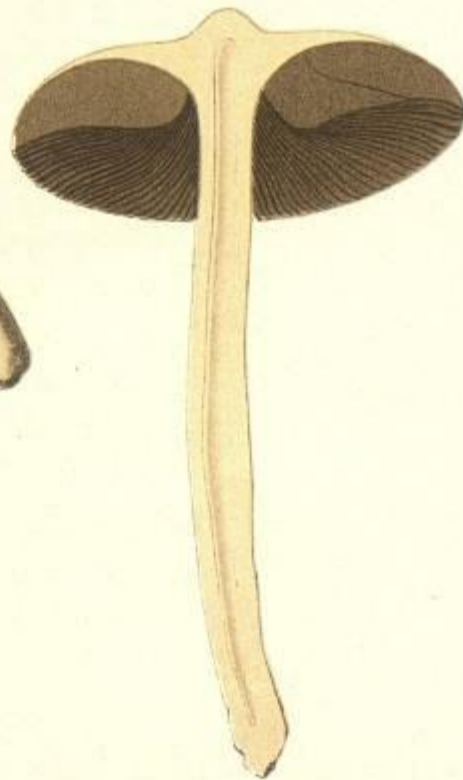
Kalchbrenner et Schulzer del.

Kőre rajzolva s nyomva Bécsben Hartinger Ant. és fia ca. k. udv. chromolithografiai intézetében.

1 AGARICUS (FLAMMULA) DECUSSATUS ILLUSTRIS KALCHBR.
 2 AG. (STROPHARIA) THRAUSTUS SCHULZER.

1.

2.

Kalchbrenner et Schulzer del

Kőre rajzolva s nyomva Bécsben Hartinger Ant. és fia cs. k. udv. chromolithografiai műhelyében

1 AGARICUS (FLAMMULA) PARADOXUS KALCHBR.
2 AG. (STROPHARIA) MAMILLATUS SCHULZER

A M. Tud. Akad. Math. s Természettud. Bizottsága

Kalchbrenner et Schulzer del

Kőre rajzolta s nyomva Bácsben Hartinger Ánl. és fia es. k. udv. chromolithografiai intézetében

- 1 AGARICUS (PSALLIOTA) DULCIDULUS SCHULZER
 2 AG. (STROPHARIA) OBTURATUS FRIES S AG. (NAUCORIA) CENTUNCULUS FRIES.
 4 AG. (PSATHYRA) HELOBIUS KALCHBR 5 HYGROPHORUS TEPHROLEUCUS PERS.

Kalchbrenner et Schulzer del.

Kőre rajzolta a nyomva Bécsben Hartinger Ant. és fia cs. k. udv. chromolithografiai művezetében

1 AGARICUS (PSALLIOTA). HAEMORRHOIDARIUS SCHULZER
 2 HYGROPHORUS ERUBESCENS FRIES 3 HYGR ERUBESCENS.
 b CAPREOLARIUS KALCHBR

Kalchbrenner del.

Kőre rajzolva s nyomva Bécsben Hartinger Ant. és fia cs. k. udv. chromolithográfiai műzetében

1 AGARICUS (GALERA) RAVIDUS FRIES 2 BOLBITIUS VITELLINUS FRIES.
 CORTINARIUS ATROVIRENS KALCHBR 4 HYGROPHORUS LUCORUM KALCHBR.

Kalchbrenner.

1.

2.

3.

Kalchbrenner del.

Kőre rajzolta s nyomva Bécsben Hartinger Ant. és fia cs. k. udv. chromolithografiai intézetéből

1 INOCYBE BONGARDII WEINMANN 2 INOCYBE HIULCA FRIES
3 INOCYBE TRICHOLOMA ALB ET SCHWEINITZ